

Győri Ítéltábla mint másodfokú bíróság
Bf.III.25/2022/6. szám

A Győri Ítéltábla mint másodfokú bíróság Győrött, 2022. május 18. napján megtartott nyilvános tárgyalás alapján meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az emberölés bűntettének kísérlete és más bűncselekmény miatt Terhelt1 ellen indult büntetőügyben a Székesfehérvári Törvényszék 2022. január 26. napján kihirdetett 22.B.19/2021/25. számú ítéletét megváltoztatja azzal, hogy

a rongálás vétsége [Btk. 371. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont] miatt indult eljárást megszünteti.

A vádlottat a terhére még megállapított élet elleni bűncselekmény elkövetése miatt 6 (hat) év szabadságvesztés büntetésre és 6 (hat) év közügyektől eltiltásra ítéli.

A szabadságvesztés tartamába a vádlott által 2019. január 1. napjától 2019. január 4. napjáig, valamint a 2020. november 17. napjától 2020. november 19. napjáig őrizetben töltött időt számítja be.

A bíróság a Székesfehérvári Törvényszék Bűnjelkezelője által BJ127/2021. számon bevételezett és a bűnjeljegyzékben Szám1 szám alatt nyilvántartott 1 db mobiltelefon lefoglalását megszünteti és a vádlott részére kiadni rendeli.

Egyebekben helybenhagyja az elsőfokú bíróság ítéletét azzal, hogy a tárgyalási napok közül mellőzi a 2021.november 3. napi előkészítő ülés időpontját, és megállapítja, hogy a vádlott 2019. január 1. napjától 2019. január 4. napjáig volt őrizetben.

I n d o k o l á s :

[1] A Székesfehérvári Törvényszék 2022. január 26. napján kihirdetett 22.B.19/2021/25. számú ítéletében bűnösnek mondta ki Terhelt1 vádlottat emberölés bűntettének kísérletében [Btk.160. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) és d) pont] és rongálás vétségében [Btk. 371. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont).

[2] A bíróság ezért - halmazati büntetésül - 8 év fegyházban végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre és mellékbüntetésül 8 év közügyektől eltiltásra ítélte. Megállapította, hogy a vádlott a szabadságvesztés büntetés kétharmad részének letöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Rendelkezett a vádlott által előzetes fogvatartásban töltött idő szabadságvesztés büntetésbe történő beszámításáról, a bűnjelekről és a bűnügyi költség viseléséről is.

[3] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen Terhelt1 vádlott felmentés, védője elsődlegesen felmentés, másodlagosan enyhítés végett jelentett be fellebbezést.

[4] Terhelt1 vádlott védője fellebbezésének írásbeli indoklásában elsősorban egyes bizonyítékokat elemezve fejtette ki álláspontját arról, hogy a bizonyítékok nem alkotnak olyan zárt logikai láncolatot, mely kétséget kizáróan a vádlott bűnösségét bizonyítanak. Másodszorban amellet érvelt, hogy - mégha a vádiratban rögzített cselekvőséget elkövető személy a terhelt volt is - nem valósította meg az emberölésnek mégcsak a távoli kísérletét sem, mivel a rendelkezésre álló bizonyítékok mérlegelése alapján csak is az állapítható meg, hogy az elkövető szándéka csak és kizárólag arra irányult, hogy a sértett által használt ingatlanban, annak is a fürdőszobájában kárt okozzon. Az emberölés kísérletének minősített cselekménysorban sérelmezte, hogy a vádlott tudattartamát és annak változását nem vizsgálta a törvényszék és azt sem, hogy bármilyen okból kifolyólag megváltozott-e a sértett és a vádlott kapcsolata, ahogy azt sem mi volt az elkövető célja és motívuma. Összességében az elsőfokú bíróság bizonyíték értékelő tevékenységét vitatta és elsődlegesen védence felmentését, másodszorban cselekménye rongálás büntetékénti értékelését és enyhébb büntetés kiszabását indítványozta.

[5] A Győri Fellebbviteli Főügyészség BF.54/2022/1-I. számú átiratában a vádlott és védője által bejelentett fellebbezéseket nem tartotta alaposnak. Rögzítette, hogy a bejelentett fellebbezések irányára tekintettel az elsőfokú ítélet teljes körű felülbírálatának van helye.

[6] Álláspontja szerint a törvényszék perrendszerűen folytatta le a bizonyítási eljárást, a megállapított tényállást megalapozottnak tartotta.

[7] Hivatkozott arra, hogy a törvényszék logikai hiba nélkül értékelte a rendelkezésre álló bizonyítékokat, ekként bizonyíték-értékelési kötelezettségének maradéktalanul eleget tett és az élet elleni bűncselekmény vonatkozásában helyes következtetést vont a vádlott büntetőjogi felelősségére.

[8] Felhozta, hogy az elsőfokú bíróság annak ellenére állapította meg a vádlott büntetőjogi felelősségét rongálás vétségében is, hogy a sértett nem terjesztett elő az eljárás során magánindítványt (Btk. 31. § (1) bekezdés, 382. §, Be. 378. § (1) bekezdés). Álláspontja szerint a másodfokú eljárásban ez ugyan pótolható lenne, de mivel e bűncselekménynek a vád tárgyává tett, többszörösen minősülő, élet elleni bűncselekmény mellett a felelősségre vonás szempontjából nincs jelentősége, ezért a rongálás vétsége vonatkozásában az eljárás megszüntetése indokolt a Be. 567. § (1) bekezdés f) pontja alapján.

[9] A vádlott terhére rótt élet elleni bűncselekmény vonatkozásában az előre kiterveltség és a különös kegyetlenség minősítő körülmények megállapításával egyetértett, majd amellet érvelt, hogy az aljas indokból elkövetés, mint minősítő körülmény is megállapítható. Álláspontját azzal indokolta, hogy az ítéleti tényállásban rögzítésre került, hogy a vádlott nem tudta feldolgozni a házastársi életközösség megszakadását, a sértettre féltékeny volt, akit napi rendszerességgel ellenőrzött, többször is hangoztatta a sértett előtt, hogy „nagy baj lehet abból, ha nem megy vissza hozzá!”, illetve amikor szembesült azzal, hogy a sértett házasság

felbontása iránti elhatározása megmásíthatatlan, elhatározta, hogy a sértett életét gázrobbanás előidézésével oltja ki. A vádlott által megvalósított élet elleni cselekmény a „ha az enyém nem lehet, másé se legyen” kategóriába tartozik, mely érzés egy be nem teljesült birtoklási-tulajdonlási vágyból fakad, mely egyértelműen erkölcsileg elvetendő motívumon alapszik, ezért az aljas indokból elkövetés, mint minősítő körülmény megállapítható.

[10] A törvényszék által megállapított büntetés kiszabásánál irányadó körülményeket helyesnek találta, azonban további súlyosító körülményként látta értékelendőnek azt, hogy - a sértett vallomásából megállapíthatóan - a vádlotti cselekmény következtében a sértetti ház 1-1,5 hónapra lakhatatlanná vált, mivel a gázórát leszerelték, ekként az ingatlanban fűtés és melegvíz nem volt, emellett a rongálási kárt meghaladó mértékű fűtésszerelvény-csere vált indokolttá.

[11] A kiszabott büntetéssel és mellékbüntetéssel egyetértett, azokat arányosnak tartotta.

[12] Pontosítandónak találta a beszámításra vonatkozó rendelkezést, mivel az iratokból megállapítható, hogy a vádlott 2019. január 1. napjától 2019. január 4. napjáig volt őrizetben. A feltételes szabadságra, a bűnjelekre és a bűnügyi költségre vonatkozó rendelkezésekkel egyetértett.

[13] Indítványozta, hogy az ítéltábla a törvényszék ítéletét akként változtassa meg, hogy a vádlott terhére rótt élet elleni bűncselekményt emberölés büntette kísérletének (Btk. 160. § (1), (2) bekezdés a), c) és d) pontok, Btk. 10. § (1) bekezdés) minősítse, a rongálás vétsége vonatkozásában az eljárást a Be. 567. § (1) bekezdés f) pontja alapján szüntesse meg, a beszámításra vonatkozó rendelkezést pontosítsa, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét - a jogi indoklás fentiek szerinti kiegészítésével hagyja helyben.

[14] Az ítéltábla a Be. 600.§ (1) bekezdés b) alapján a fellebbezéseket - tekintettel arra, hogy bizonyítás felvételét látta szükségesnek - tárgyaláson bírálta el.

[15] A fellebbezési tárgyaláson az ügy rövid ismertetését követően a tanács elnöke bizonyítás felvételét rendelte el. Az elsőfokú bíróság az előkészítő ülésen vett fel bizonyítást azzal, hogy a vádlotti vallomásokat ismertette, utána utalta az ügyet tárgyalásra, annak ellenére, hogy az előkészítő ülésen bizonyítás felvétele csak szűkkörben lehetséges akként, hogy a Be. 502. § (3) bekezdése alapján az előkészítő ülés jellegére figyelemmel hallgatja ki a bíróság a vádlottat. A tárgyaláson az elsőfokú bíróság már nem tette a tárgyalás anyagává a vádlott nyomozati szakban tett vallomásait, azokat nem is értékelhette volna. Ezt a hiányosságot az ítéltábla a másodfokú eljárásban a Be. 600.§ (1) bekezdés b) pontja szerint tartott tárgyaláson küszöbölte ki.

[16] A bizonyítási eljárás befejezését követően tartott perbeszédében Terhelt1 vádlott védője a fellebbezésének írásbeli indokolásában írtakkal egyezően kérte a fellebbezése elbírálását, védence felmentését, másodlagosan enyhítést indítványozott a maradék bűncselekményre, a rongálásra figyelemmel. Álláspontja szerint ugyanis a védelem érvei alapján kiegészítésre szorul a tényállás, mely alapján felmentésnek vagy enyhébb bűncselekmény megállapításának lehet helye. Szerinte adós maradt a törvényszék a tudati

oldal vizsgálatával, e körben a bizonyítékoknak az értékelésével. Felhozta, hogy amennyiben a vádlott teljes ténybeli tagadása ellenére azt állapítja meg a bíróság, hogy ő volt a tettes, akkor sem értékelte a szándék vonatkozásában az előzményeket, azt, hogy miért változtatta meg rongálási szándékát ölési szándékra a vádlott, azt, hogy a sértett tárgyilagos vallomása alátámasztja a terhelti vallomást az ölési szándék hiánya tekintetében, nem értékelte a pszichológus szakértői véleményt, nem értékelte azt a tényt, hogy a fürdőszoba ajtaja csukva volt, ami szintén az ölési szándék hiányára, a rongálási célra utal, továbbá azt sem, hogy a vádlottnak nem kellett tudnia, hogy kell lennie egy másodlagos robbanásnak is. Mindezek újraértékelése alapján nem látta helyesnek a cselekmény emberöléskénti minősítését és enyhébb büntetés kiszabását indítványozta.

[17] A fellebbviteli főügyészség képviselője a perbeszédében fenntartotta az átiratban írtakat és amellet érvelt, hogy a vádlotti vallomások ismertetésével az ítéltábla kiküszöbölte az elsőfokú eljárásban felmerült eljárási szabálysértést, ezáltal a tényállás teljesen megalapozott, felderített és hiánytalan lett, az a bizonyítási eszközök tartalmának megfelelő. A levont ténybeli következtetést is helyesnek találta azzal, hogy az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok logikus értékelésével állapította meg, hogy csak a vádlott és senki más nem lehetett az elkövető. Rámutatott, hogy a törvényszék a bizonyíték értékelő tevékenységének eleget tett. A védői felvetésekre hivatkozva felhívta a figyelmet arra, hogy tanúl azon következetes vallomása, hogy a vádlott korábban sosem volt vele erőszakos, nem teszi kizárttá a vádlotti elkövetést. Felhívta a figyelmet arra, hogy a vádlott még a szemle megtartása előtt kérdezte a fiát a sértetti sütőhasználatot illetően. A sértett hazaérkezésének időpontját és a tűzvédelmi szakértő véleményét egybevetve hangsúlyozta, hogy fennállt a súlyosabb eredmény bekövetkezésének lehetősége. Az aljas indok mint további minősítő körülmény kapcsán álláspontját az átiratban írtakkal egyezően kifejtve kérte annak a minősítésben történő megállapítását. A rongálás vétsége vonatkozásában a megszüntetés mellett érvelt. További súlyosítóként kérte értékelni ugyanakkor azt a körülményt, hogy az épület több hónapra lakhatatlanná vált és azt, hogy a cselekmény befejezett kísérlet. A beszámítás pontosításával egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását indítványozta.

[18] Terheltl vádlott utolsó szó jogán hangsúlyozta, hogy nem követte el a terhére rótt bűncselekményt. Felhívta a figyelmet arra, hogy a sértettnek volt kapcsolata tanú7nal; sérelmezte, hogy az ő meghallgatása elmaradt az eljárásban, az ő autójának mozgását figyelte, amikor ott járt. Elmondása szerint neki szabad bejárása volt az ingatlanba és többször megfenyegette őt, hogy börtönbe juttatja. Állítása szerint neki érdekében állt az ő eltávolítása.

[19] Az ítéltábla a fellebbezések irányára tekintettel az elsőfokú ítéletet az azt megelőző bírósági eljárással együtt a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján teljeskörűen felülbírált, vizsgálva az ítélet megalapozottságát, az ítéletnek a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására, intézkedés alkalmazására vonatkozó rendelkezéseit, valamint az indokolás helyességét és az eljárási szabályok megtartását is.

[20] Az ítéltábla vizsgálva az eljárási szabályok megtartását olyan eljárási szabálysértést nem tárt fel, amely az ítélet érdemi felülbírálatát gátolná.

[21] Eljárási szabályt sértett az elsőfokú bíróság, amikor a sértett magánindítványának hiánya ellenére járt el a rongálás vétsége vonatkozásában. A cselekmény elkövetésekor a sértett és a vádlott házastársak, közeli hozzátartozók voltak, a Be. 502. § (3) bekezdése alapján a rongálás körében az eljárás ebben az esetben csak magánindítványra folytatható.

[22] Az eljárása során a törvényszék abszolút eljárási szabálysértést nem követett el, olyan - az eljárás lefolytatására, illetőleg a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, illetőleg a büntetés kiszabására lényegesen kiható, a vádemelés után a bizonyítás törvényességét, az eljárásban részt vevő személyek törvényes jogainak gyakorlását sértő, vagy korlátozó - eljárási szabályszegést, amely másodfokon akadályos lett volna az érdemi felülbírálatnak, vagy amely az elsőfokú ítéletet eljárási szempontból felülbírálatra alkalmatlanná tenné, az ítéltábla a törvényszék eljárásában nem észlelt.

[23] Az elsőfokú bíróság egyebekben a bizonyítási eljárást nagyrészt törvényesen, az eljárási szabályok betartásával folytatta le.

[24] A vád 2021. június 21. napján érkezett a törvényszékre, amelyet követően a bíróság azt kiadta a vádlott és védő részére. Az elsőfokú bíróság az előkészítő ülést 2021. október 20. napjára tűzte ki, majd annak a védő kérelmére történt elhalasztását követően 2021. december 1. napján tartotta meg az előkészítő ülést, melyen a vádlott nem ismerte be bűnösségét. A vádlott kihallgatását, korábbi vallomásainak ismertetését ekkor foganatosította, de ezen eljárási hibát az ítéltábla a másodfokú eljárásban kiküszöbölte. Ezt követően egy héten belül, 2021. december 6. napján tárgyalást tartott, melyen kihallgatta a sértettet, közös gyermeküket, tanú2t, képviselőt szerelőt, a sértett munkatársát tanú3t, falubeli ismerősöket tanú4t, tanú5t, tanú8 és a vádlott testvérét tanú9t. A következő, 2022. január 26. napján megtartott tárgyaláson meghallgatta szakértő8 igazságügyi tűzvédelmi szakértőt, aki a gáz áramlásáról, lobbanásról, a gáz újbóli telítődéséről, a veszély szomszéd épületekre történő kiterjedése lehetőségének hiányáról is nyilatkozott. Meghallgatta szakértő9 igazságügyi orvosszakértőt a sértett esetleges sérüléseinek lehetőségéről, ismertette a genetikai szakértői véleményt, a nyomszakértői véleményeket csövekről, valamint az értékszakértői nyilatkozatot, a pszichológus és pszichiáter szakértői véleményeket és a releváns egyéb iratokat.

[25] A bizonyítás eredményeként megállapítható, hogy az ügy ténybeli és jogi megítélését megalapozó bizonyítékokat az elsőfokú bíróság feltárta, a lefolytatott bizonyítás teljes körűnek minősíthető, az egyes eljárási cselekmények a bírósági szakban is alaposan, és a fenti kivétellel helyénvaló módon kerültek lefolytatásra. A bizonyítékértékelés és a bírói ténymegállapító tevékenység alapját a törvényesen beszerzett bizonyítékok képezték, a bizonyítási eljárás lefolytatása terén nem tapasztalható kifogásolnivaló. Az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének eleget téve nem csak részletesen számba vette a rendelkezésre álló bizonyítékokat, illetve a vádlottak észrevételeit, hanem indokolásában elemezte azokat. Részletesen megindokolta, hogy milyen tényekből állapította meg a tényállást és miért.

[26] Az elsőfokú bíróság helyesen mutatott rá, hogy a vádlottnak lehetett kulcsa a lakáshoz, a nyomszakértői vélemény alapján megállapítható volt, hogy a sértett lakásához tartozó kulcsesomón lévő, a szakértő által 3. számmal jelölt kulcsra másolás nyomai voltak láthatóak, másolat készült a sértett kulcsáról. Ehhez a vádlott korábban hozzá tudott férni, így neki volt lehetősége bejutni a sértett lakásába.

[27] Helyesen utalt az elsőfokú bíróság arra a körülményre is, hogy három napon belül két alkalommal került sor a gázvezeték lakáson, ezen belül is a fürdőszobán belüli megfűrására, ezzel együtt genetikai szakértői vélemény szól arról, hogy a második alkalommal a mosógép mögé helyezett gyertyán a vádlott DNS-e volt fellelhető. Megalapozottan hivatkozott arra is az elsőfokú bíróság, hogy nem foghatott helyt az a vádlotti védekezés sem, hogy felesége illetve új kapcsolata bajba akarták keverni őt, hiszen annak módjára, motívumára semmi adat nem merült fel, a vádlott és felesége ekkor már külön éltek, elindult a válóper, arra, hogy a sértett akarta volna eltüntetni a vádlottat azzal, hogy bajba keveri, erre semmilyen oka nem volt. A vádlotti védekezés csak feltételezés, azt nem igazolta, támasztotta alá semmilyen bizonyíték sem.

[28] A rendelkezésre álló bizonyítékokból megállapítható volt, hogy a feleségét fenyegette a vádlott: „Nagy baj lehet abból, ha nem megy vissza hozzá!” Az a körülmény, hogy a sértett ezt nem értékelte fenyegetésként nem teszi semmissé, sőt a vádlott szándékára lehet következtetni, hogy nem hagyja szó nélkül, hogy a felesége elhagyta. A baj szó ugyanakkor sok mindent jelenthet, a sértett bántalmazását vagy lakása felrobbantását is, ahogy azt az is, hogy magában okoz kárt. Tényként állapítható meg, hogy ez utóbbi nem történt meg, szemben a sértett sérelmére elkövetett cselekménnyel.

[29] A vádlotti felelősségre utal az a tény is, hogy a vádlott a fiával beszélt a sütővel kapcsolatban, A vádlott tudta, hogy a felesége készül valamit sütni, mivel előző nap együtt voltak bevásárolni. Amikor a fiától kérdezte, használta-e sütőt az édesanyja, a fia ezt nem értette, mert nem tudja, hogy bár a tűzhely gázzal működik, a sütő villannyal.

[30] Az elsőfokú bíróság a szükséges és lehetséges bizonyítást lefolytatta és indokolása logikai hibáktól mentes, a felmentésre irányuló védelmi fellebbezések a törvényszék mérlegelését támadták, a bizonyítékok újra értékelésére irányultak, amely a másodfokú eljárásban eredményre nem vezethetett.

[31] A törvényesen lefolytatott bizonyítás követően megállapított tényállás a bizonyítás anyagának nagyrészt megfelelő, a Be. 592. § (1) bekezdés a)-b) és (2) bekezdés a)-d) pontjaiban írt megalapozatlansági hibáktól, hiányosságoktól túlnyomórészt mentes, a részbeni hiányosságot, a részbeni megalapozatlanságot az ítéltábla azzal küszöböli ki, hogy az iratok tartalma alapján a Be. 593.§ (1) bekezdés a) pontjára figyelemmel az ítéltábla az elsőfokú ítélet tényállását az alábbiakkal egészíti ki:

- Az ítéleti tényállásba a [4] bekezdése után azt kellett rögzíteni, hogy: A vádlott és a sértett 1995 évben kötöttek házasságot, melyet a Székesfehérvári Járásbíróság 2019. április 15. napján kelt és 2029. június 18. napján jogerőre emelkedett 8.P.22.466/2018/9. számú ítéletével felbontott.

- Az ítéleti tényállást a [10] bekezdésben azt kellett rögzíteni, hogy a vádlott a sértetti ingatlan fürdőszobájában hajnali 5 óra és 9 óra 45 perc közötti időben fúrta át a flexibilis gázcsövet és helyezett el a mosógép mögött egy égő gyertyát.

- Az ítéleti tényállás [11] bekezdése után rögzíti az ítéltábla a [47] bekezdésből, hogy a gáz lobbanását követően a lobbanás ereje eloltotta a gyertya lángját.

[32] A fentiek szerint történt pontosítással az ítéleti tényállás a bizonyítás eredményének megfelelő, immár teljes mértékben megalapozottá vált, amely mentes a Be. 593. §-ban írt hiányosságoktól és a bizonyítékok mérlegelése során az elsőfokú bíróság logikai hibát nem vétett.

[33] Az ítéltábla a Be. 593. § (3) bekezdése szerint a pontosított és kiegészített tényállás alapján bírálta felül az elsőfokú ítéletet, mely tényállás azonos bizonyítékok mellett a fellebbezési eljárásban - a felülmérlegelési tilalom folytán - nem támadható és írható felül, az a másodfokú eljárásban is irányadó volt.

[34] A törvényszék a megalapozott tényállásból okszerű következtetést vont le Terhelt1 vádlott bűnösségére, a terhére megállapított élet elleni bűncselekmény minősítése is mindenben megfelel az anyagi jog szabályainak, azonban e körben hiányos a törvényszék indokolása, az kiegészítésre szorult.

[35] A vádlott ölési szándéka tekintetében a bizonyítékok elsőfokú bíróság általi értékelése helyességének alátámasztására az ítéltábla hivatkozik a BH2021. 35. számú eseti döntés összefoglalójában írtakra:

[36] I. A közvetett bizonyítás tényből tényre következtetés. Közvetett bizonyíték esetében hangsúlya nem a bizonyíték mibenlétének, hanem a más bizonyítékhoz kötődésnek van. Ehhez képest, amíg közvetlen bizonyíték esetében csupán a hiteltérdeklőség a ténymegállapítás feltétele, közvetett bizonyíték esetében vizsgálendő a ténybeli következtetés helyessége is. A közvetett bizonyíték elfogadhatósága kapcsán, illetve a közvetett bizonyítás esetében egyaránt vizsgálendő a tény-, illetve tárgyszerűség, a logikai zártság és - a formállogika ellensúlyaként - a relevancia.

Az ítélet igazságérvénye valóságigényű, valóságalapú, a valóság megismerését biztosítja. A magyar eljárásjog ezt a közvetett és a közvetlen bizonyíték útján egyaránt lehetővé teszi.

A közvetett bizonyítékok zárt láncolatának szükségessége kétségtelen, ám ez nem formállogikai láncolatot jelent. A közvetett bizonyítás zártláncúsága nem feltételezi a legapróbb és az egyforma méretű láncszemeket. Azaz nem feltétel az, hogy a legapróbb részletek is bizonyítva legyenek. Az ugyanis valójában azt jelentené, hogy a valóság megismerése már nem közvetett, hanem közvetlen. És nem feltételezi a közvetett bizonyítás zárt láncolata, hogy egyforma értékű bizonyítékokból tevődjön össze. A hangsúly a zártságon van, ami a két végpontot összekapcsolja. Minden egyes láncszemnek tény-, illetve tárgyszerűnek kell lennie, nem lehet spekulatív; relevánsnak és a valóságra vonatkozóan kell lennie.

Bármiféle bizonyítékértékelési, mérlegelési tevékenység alapját konkrét bizonyítékból származó tényszerű adat, körülmény kell képezze; az nem feltételezésen alapuló, fel nem merült ténybeliségre vonatkozó spekulatív tevékenység. Ez utóbbi ugyanis nem más, mint kétségek mesterséges előállítása, illetve mesterséges kétségek előállítása - valós ténybeli alap nélkül -, ez pedig semmibe vezet.

II. Ha a vádlott hallgat, akkor ebből nem lehet a számára rosszra (terhelő körülményre) következtetni, de jóra sem (azaz számára kedvező, valójában azonban nem létező ténybeli valóságra). Valójában ebben áll a Be. 7. § (4) bekezdése szerinti elvárás lényege. A hallgatás

önmagában azt jelenti, hogy adott valóságelem vonatkozásában a terhelttől származó igazolás nincs [2017. évi XC. tv. 7. § (4) bek., 185. § (1) bek.].

III. Kétségtelen, hogy az emberölés nyitott törvényi tényállás, megállapításához az alanyi oldal hiánytalan megvalósulása, az elkövetői magatartás és az eredmény között okozati összefüggés fennállása szükséges. Ez azonban nem jelenti azt, hogy az elkövetési magatartás - az ölés mikénti végrehajtása - pontos, részletekben menő felderítése önmagában a felelősségre vonás akadályát képezné.

IV. Az előre kitervelten elkövetés - ami árnyalatnyi, de lényeges különbség a megelőző szabályozás szerinti előre kitervelt módon elkövetéstől - nem csupán tervszerűségi, gyakorlati; hanem tudati, szándékdologi vizsgálatot is igényel.

Ennek elemei, hogy az ölési szándék megvan, az ölési tudat adott, és az lesz céltudatos, ami a véghezvitelig tartó eltökélt magatartásba torkollik; ehhez képest már nincs vívódás, latolgatás; az ölési tudat már nem csupán indító, hanem célképzet (ami azonban lehet spekulatív) is, a kezdő és végpont között - az ölési alapszándék kialakulásától a véghezvitelig terjedő időszakban - a terhelti magatartás célt követő, és a köztes idő legalább annyi, hogy nem lehet rögtönösnek tekinteni a végrehajtást.

Előre kiterveltség esetén megvan az ölési alapszándék, ami eltökéltséggé válik, s ezzel összefüggésben a véghezvitel biztonsága, eredményessége is jelentőséget kap. Az emberölést elkövető nem akar hibázni, az előre kitervelten elkövető ezért tesz is.

[37] Fent írtakkal egyezők az élet és testi épség büntetőjogi védelméről szóló 3/2013. Büntető jogegységi határozatban (továbbiakban: BJE) kifejtettek is. II. A szándékos emberölés minősített esetei az élet ellen irányuló cselekmények legsúlyosabb változatait foglalják magukban. A minősített esetek törvényi meghatározása a bűncselekmény tárgyára, az elkövetési módra, az elkövető személyét jellemző körülményekre, vagy a passzív alany sajátosságára tekintettel, valamint az alanyi oldalon jelentkező motívumok és célzat alapján történt meg. Az előre kitervelten és az aljas célból elkövetett emberölés kivételével az emberölés valamennyi minősített esete véghezvihető eshetőleges szándékkal is.

1. Az emberölés előre kitervelten történő elkövetése feltételezi, hogy az elkövető az ölési cselekmény véghezvitelének helyét, idejét és módját átgondolja, a végrehajtást akadályozó vagy segítő tényezőket felmérje és a lényeges előkészületi, elkövetési és az elkövetés utáni mozzanatokat figyelembe vegye.

Az előre kiterveltséget a tervszerű és céltudatos magatartás jellemzi. Ez az ölési cselekmény részleteinek átgondolását, viszonylag hosszabb időn át történő fontolgatását, a cselekmény elkövetési szakaszainak megfelelő mozzanatok mérlegelését jelenti. Nem feltétel azonban az említett tényezők együttes fennállása.

Az ölésre irányuló céltudatos törekvés az egyenes szándék meglétét tételezi fel. Az előre kitervelten elkövetés megállapítása kizárt, ha az elkövető ölési szándéka eshetőleges.

Nem zárja ki viszont ezt a minősítést a vagylagos terv vagy végrehajtási mód kialakítása, amint az sem, ha az ölési cselekmény végrehajtása nem a tervnek megfelelően megy végbe. Nem szükséges az, hogy az elkövető valamennyi lehetőséget pontosan számításba vegyen és teljes bizonyossággal, határozottsággal alakítsa ki a véghezvitel tervét. A tervszerűség megállapítható már akkor is, ha tudatilag döntő vonásaiban gondolja át, alakítja ki a végrehajtási módot.

Az előre kiterveltségnek nélkülözhetetlen feltétele a cselekmény elkövetésére indító és az ez ellen szóló motívumoknak az elkövető tudatában lejátszódó küzdelme, a céltudatos és tervszerű elkövetés mérlegelése, megfontolása. Mindezekhez bizonyos idő szükséges. Az

emberölésre irányuló szándék kialakulásának és fejlődésének feltárása ezért a súlyosabb minősítés megállapításának fontos része.

Nem zárja ki az előre kiterveltség megállapítását, ha az elkövető beszámítási képességében korlátozott, kóros elmeállapotú, és az sem, ha a cselekményt a leleplezés biztos tudatában követi el.

A véghezvitel módjából és/vagy az elkövetést követően tanúsított magatartásból visszamenőleg is következtetés vonható az előre kiterveltségre.

[38] Hangsúlyozni szükséges, hogy jelen esetben nem csak közvetett bizonyítékok állnak a bíróság rendelkezésére, hanem közvetlenek is, ilyen például az ott hagyott gyertya, amely a vádlott DNS-ét hordozta, így kétséget kizáró módon megállapítható ő helyezte oda, továbbá a kulcs másolása is arra utal, hogy a vádlott készült valamire.

[39] A BH2021. 188. számú eseti döntésben a Kúria rámutatott, hogy az előre kitervelten elkövetés - ami árnyalatnyi, de lényeges különbség a megelőző szabályozás szerinti előre kitervelt módon elkövetéstől - nem csupán tervszerűségi, gyakorlati; hanem tudati, szándékoldali vizsgálatot is igényel [2012. évi C. tv. 160. § (1) bek., (2) bek. a) pont]. Az előre kiterveltséget a tervszerű és céltudatos magatartás jellemzi. Ez az ölési cselekmény részleteinek átgondolását, viszonylag hosszabb időn át történő fontolgatását, a cselekmény elkövetési szakaszainak megfelelő mozzanatok mérlegelését jelenti. Nem feltétel azonban az említett tényezők együttes fennállása. Az ölésre irányuló céltudatos törekvés az egyenes szándék meglétét tételezi fel.

Az előre kitervelten elkövetés megállapítása kizárt, ha az elkövető ölési szándéka eshetőleges.

Nem zárja ki viszont ezt a minősítést a vagylagos terv, végrehajtási mód kialakítása. Nem szükséges az, hogy az elkövető valamennyi lehetőséget pontosan számításba vegyen, és teljes bizonyossággal, határozottsággal alakítsa ki a véghezvitel tervét. A tervszerűség megállapítható már akkor is, ha tudatilag döntő vonásaiban gondolja át, alakítja ki a végrehajtási módot.

Az előre kiterveltségnek nélkülözhetetlen feltétele a cselekmény elkövetésére indító és az ez ellen szóló motívumoknak az elkövető tudatában lejátszódó küzdelme, a céltudatos és tervszerű elkövetés mérlegelése, megfontolása. Mindezekhez bizonyos idő szükséges. Az emberölésre irányuló szándék kialakulásának és fejlődésének feltárása ezért a súlyosabb minősítés megállapításának fontos része. Nem lehet szó előre kitervelt elkövetésről, ha az elhatározást rövid időn belül követi a véghezvitel megkezdése.

A véghezvitel módjából visszamenőleg is következtetés vonható az előre kiterveltségre. Alapul szolgálhat - egyebek mellett - az előre kiterveltségre való következtetésre az is, ha az elkövető a véghezvitel után a cselekmény tényleges körülményeinek megállapítását megnehezítő, a felderítést tévútra vezetni alkalmas magatartást tanúsít.

Ehhez képest az előre kitervelten elkövetés - ami árnyalatnyi, de lényeges különbség a megelőző szabályozás szerinti előre kitervelt módon elkövetéstől - nem csupán tervszerűségi, gyakorlati, hanem tudati, szándékoldali vizsgálatot is igényel.

Ennek elemei, hogy

- az ölési szándék megvan, az ölési tudat adott, és az lesz céltudatos, ami a véghezvitelig tartó eltökélt magatartásba torkollik;

- ehhez képest már nincs vívódás, latolgatás; az ölési tudat már nem csupán indító, hanem célképzet (ami azonban lehet spekulatív) is;

- a kezdő és végpont között - az ölési alapszándék kialakulásától a véghezvitelig terjedő időszakban - a terhelti magatartás célt követő;

- és a köztes idő legalább annyi, hogy nem lehet rögtönösnek tekinteni a végrehajtást.

Előre kiterveltség esetén megvan az ölési alapszándék, ami eltökéltséggé válik, s ezzel összefüggésben a véghezvitel biztonsága, eredményessége is jelentőséget kap.

Az emberölést elkövető nem akar hibázni; az előre kitervelten elkövető ezért tesz is.

A fentieket összegezve: az előre kiterveltség nem az ölési szándék átgondolását, hanem annál többet: a véghezvitel előre gondolását jelenti, miáltal viszont az ölési szándék eltökéltté válik, és éppen ebben van a veszélyessége (EBH2013. B.7.).

[40] Jelen ügyben az irányadó tényállás alapján mindez maradéktalanul megállapítható. A vádlott volt az, akinek a sértetten kívül lehetősége volt dolog elleni erőszak alkalmazása nélkül bejutnia a sértetti ingatlanba. Arra utaló adat -- a vádlotti feltételezéssel ellentétben - nem merült fel az eljárásban, hogy másnak is lett volna erre lehetősége. Így bizonyítottan ő volt az, aki a két alkalommal fürta meg a vízcsövet, elárasztva ezzel a sértetti fürdőt, majd ennél tovább ment, kétszer fürta meg a gázcsövet is. Először december 28. napján ennek azonban káros következménye nem lett, azért a vádlott tovább lépett. December 31. napján ismét kilyukasztotta a gázcsövet, de már nem elégedett meg ennyivel, hanem gyertyát is alátett, amely lényegében időzített tűzgyújtóként funkcionált. Szándékának kitartó volta az előre kiterveltség jegyeit hordozza magában. Itt kell megemlíteni, hogy a feleségét korábban megfenyegette, az pedig, hogy ezt a feleség nem vette komolyan, nem változtat a fenyegetés tényén. A második esetben fián keresztül ellenőrizni is próbálta terve sikerét. Az a tény, hogy a bonyolultabb elkövetési magatartást választott, a szándékon nem változtat, ugyanakkor a fent írtak a vádlott kitartó és egyenes szándékára utalnak.

[41] A BJE szerinti alanyi és tárgyi tényezőkből lehet következtetni a vádlott szándékára, melyek abba az irányba mutatnak, hogy nem csak a felesége házát akarta tönkre tenni, életének kioltása is a vádlott célja volt. Hiszen, ha a sértett felkapcsolja a villanyt, vagy bekapcsolja a tűzhelyet - ahogy ő fiától kérdezte is ennek megtörténtét - a gáz berobbanhatott volna, ha a sértett bármi okból, pl. megfázás, allergia, vagy egyéb miatt nem észleli gáz szagot.

[42] Helyesen állapította meg a törvényszék, hogy a vádlotti cselekmény befejezett kísérlet. Befejezett az emberölés kísérlete, ha az elkövető megteszi azokat a műszakilag szükséges intézkedéseket, amelyek révén a földgáz kiáramlása a sértett által lakott helyiségbe megkezdődik, azonban annak koncentrációja azért nem éri el a robbanáshoz, illetőleg a fulladáshoz szükséges mértéket, mert a sértett a gázbeáramlást észleli és a helyiség ablakát kinyitja (BH2013.260.)

[43] A különös kegyetlenséggel elkövetés, mint minősítő körülmény megállapítása vonatkozásában is egyetértett a törvényszék álláspontjával az ítéltábla. A BJE II. 4. pontjában írtaknak megfelelő következetes bírói gyakorlat szerint a különös kegyetlenséggel elkövetett emberölés megállapításánál elsősorban emberiességi, valamint erkölcsi szempontok a meghatározók. A különös kegyetlenség fogalma alá az átlagost lényegesen meghaladó szenvedéssel járó (amilyen például a tűzhálál, az élve eltemetés stb.), rendkívüli embertelenséggel, brutalitással, gátlástalanul, az emberi méltóság mély megalázásával vagy az elkövető emberi mivoltából kivetkőzve véghezvitt ölési cselekmények vonhatók.

[44] Az eredménytől függően befejezett bűncselekményként vagy kísérletként különös kegyetlenséggel, sok ember életét veszélyeztetve elkövetett emberölés büntette megállapításának van helye, ha az elkövető a lakás általa történt felgyújtása esetén az ebből származó közveszély előidézésén túl felismeri azt is, hogy a lakástűz következtében a bent tartózkodó személy - amennyiben a tüzet időben nem oltják el vagy őt ki nem menekítik - meghalhat (BH2012.28.).

[45] Egyetértett ítélőtábla az aljas indokból elkövetés megállapításának elsőfokú bíróság általi mellőzésére is, azzal, hogy az erre irányuló főügyészégi indítvány eredményre nem vezethetett, figyelemmel a BJE II/3. pontjában az alábbiak szerint kifejtettekre is: „Önmagában az a körülmény, hogy az elkövető önkényesen maga vesz elégtételt a rajta esett sérelem miatt, vagy haragos viszonyból, szerelmi kapcsolatból eredő indulat, pl. féltékenység hatása alatt cselekszik, még nem szolgálhat alapul az aljas indokból való elkövetés megállapítására.”

[46] A rongálás vétsége esetében a sértett nem terjesztett elő magánindítványt, a magánindítvány hiánya pedig eljárási akadályt képez (Btk. 31. § (1) bekezdés, 382. § és Be. 378. § (1) bekezdés). Helyes az a főügyészégi álláspont, hogy ez a másodfokú eljárásban beszerezhető, ezáltal pótolható hiányosság, az ítélőtábla álláspontja szerint azonban ezen cselekménynek a minősített emberölés büntettének kísérlete mellett csekély jelentőségű.

[47] Mindezekre tekintettel az ítélőtábla a rongálás vétsége [Btk. 371. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont] miatt indult eljárást a Be. 589. § alapján alkalmazandó Be. 567. § (1) bekezdés f) pontja alapján megszüntette.

[48] A büntetés kiszabása körében irányadó körülményeket a törvényszék túlnyomórészt helyesen tárta fel. Az ítélőtábla egyetértett a főügyészség álláspontjával abban, hogy a súlyosító körülmények köre kiegészítésre szorul azzal, hogy a sértett hosszabb időn keresztül nem tudta használni a lakását.

[49] A vádlott terhére rótt bűncselekményt 10-20 évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztéssel rendeli büntetni a törvény, a középmérték 15 év. A Btk. 82. § (1) bekezdése szerint a büntetési tételnél enyhébb büntetés szabható ki, ha annak legkisebb mértéke a büntetés kiszabásának elveire figyelemmel túl szigorú. Ekként a Btk. 82. § (2) bekezdés a) pontja szerint, ha a büntetési tétel alsó határa tízévi szabadságvesztés, ehelyett legkevesebb ötévi szabadságvesztést lehet kiszabni. Kísérlet esetén a Btk. 82. § (4) bekezdés szerint a 82. § (2) bekezdésében írt soron következő pont alapján lehet kiszabni, azaz kétszeres enyhítés lehetősége is fennáll, azaz legkevesebb kétévi szabadságvesztés a szabadságvesztés alsó határa.

[50] A büntetést a Btk. 80. § (1) bekezdése alapján úgy kell kiszabni, hogy az igazodjon a bűncselekmény tárgyi súlyához, a bűnösség fokához, az elkövető társadalomra veszélyességéhez, valamint az egyéb enyhítő és súlyosító körülményekhez.

[51] A büntetés kiszabásakor irányadó körülmények áttekintése alapján az ítéltábla egyetértett az elsőfokú bíróság által tett azon megállapítással, hogy a végrehajtandó szabadságvesztés kiszabása indokolt a vádlott esetében.

[52] Az ítéltábla álláspontja szerint a büntetés kiszabása során nem került megfelelően értékelésre azon körülmény, hogy az a vádlott terhére megállapított bűncselekmény elkövetésekor a vádlott büntetlen volt, továbbá a cselekmény kísérleti szakban maradt, végső soron a sértett testi épsége nem sérült.

[53] Mindezekre és az egyéb enyhítő és súlyosító körülményekre, valamint a halmazat mellőzése miatt a megváltozott büntetési tételkeret miatt megalapozottnak találta az enyhítésre irányuló fellebbezést és úgy ítélte meg, hogy az elsőfokú bíróság által alkalmazottnál nagyobb mértékben lehet közelíteni a szabadságvesztésnek a Btk. 82. § (2) bekezdés a) pontja alapján írt ötéves tartamához, rövidebb tartamú szabadságvesztés büntetéssel is elérhetőek a büntetéskiszabási célok.

[54] Az ítéltábla álláspontja szerint mindezekre tekintettel a csökkentett büntetési tétel alsó határához közelebbi, 6 év tartamban meghatározott szabadságvesztés büntetés kiszabása és ehhez igazodó mértékű 6 év tartamú közügyektől eltiltás alkalmazása az arányos, szükséges és elégséges, alkalmas a büntetési célok megvalósításához.

[55] Helyes és törvényes a feltételes szabadság legkorábbi időpontjának meghatározására az elsőfokú ítéletben.

[56] Az ítéltábla a Be. 590. § (7) bekezdése alapján vizsgálta az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező járulékos kérdésekben hozott rendelkezések helyességét is és megállapította, hogy az ítélet járulékos rendelkezései alapvetően törvényesek, korrigálni kellett azonban a beszámításra vonatkozó rendelkezést és mivel a törvényszék elmulasztott rendelkezni egy bűnjelről, ezt pótolni kellett

[57] A vádlott által előzetes fogvatartásban töltött időnek a kiszabott szabadságvesztés tartamába történő beszámításáról hozott rendelkezés körében azért volt szükség pontosításra, mivel a vádlott 2019. január 1. napjától 2019. január 4. napjáig volt először őrizetben.

[58] Ennek megfelelően az őrizetben töltött időnek a szabadságvesztésbe történő beszámítását is javítani kellett, ennek megfelelően a bíróság a szabadságvesztés tartamába a vádlott által 2019. január 1. napjától 2019. január 4. napjáig, valamint a 2020. november 17. napjától 2020. november 19. napjáig őrizetben töltött időt számította be a másodfokú bíróság.

[59] A bűnjelek körében nem teljeskörű rendelkezéseket az ítéltábla azzal pótolta, hogy a Székesfehérvári Törvényszék Bűnjelkezelője által BJ127/2021. számon bevételezett és a bűnjeljegyzékben Szám1 szám alatt nyilvántartott 1 db mobiltelefon lefoglalását a Be. 320. § (1) bekezdés a) pontja alapján megszüntette és a Be. 321. § (1) bekezdés alapján a vádlott részére kiadni rendelte.

[60] Egyebekben helybenhagyta az elsőfokú bíróság ítéletét azzal, hogy a tárgyalási napok közül mellőzte a 2021. november 3. napi előkészítő ülés időpontját, tekintettel arra, hogy azon a napon a halasztásra tekintettel nem volt semmilyen eljárási cselekmény.

[61] Az ítélet jogi indokolása az ítéltábla által leírtakon túlmenően helyes.

[62] Mindezek alapján a Győri Ítéltábla a Székesfehérvári Törvényszék 2022. január 26. napján kihirdetett 22.B.19/2021/25. számú ítéletét a Be. 606. § (1) bekezdés alapján a rendelkező rész szerint megváltoztatta, míg a Be. 605.§ (1) bekezdés alapján egyebekben helybenhagyta.

Győr, 2022. május 18.

Dr. Széplaki László sk.
sk.

a tanács elnöke

Szalai dr. Joánovits Krisztina sk.

előadó bíró

Dr. Péntek László

bíró

Záradék:

A Győri Ítéltábla ezen ítélete és az abban foglalt változtatással a Székesfehérvári Törvényszék 2022 január 26. napján kelt 22.B.19/2021/25. számú ítélete 2022. május 20. napján jogerőre emelkedett.

Győr, 2022. május 23.

Dr. Széplaki László sk.
a tanács elnöke